

Nova eina 'made in Barcelona' per preveure l'atur

Un investigador del CREI crea un nou sistema reconegut internacionalment per fer previsions sobre l'evolució de l'atur. Les estimacions per a Espanya no són gaire positives

TEXT CHRISTIAN DE ANGELIS

L'anomenada llei d'Okun, formulada per l'economista nord-americà Arthur Okun el 1962, relaciona la taxa d'atur amb el creixement d'una economia. Segons aquest principi, cal un creixement del producte interior brut del 2,6% per mantenir el nivell d'ocupació existent en un país. La llei d'Okun també estableix que, per reduir la taxa de desocupació, calen dos punts percentuals de creixement econòmic per cada punt d'atur que es vulgui retallar.

Aquesta llei i les tendències estadístiques són, des de fa dècades, les eines més utilitzades pels economistes per fer previsions d'atur. Però el mètode podria canviar gràcies a l'investigador Régis Barnichon, economista del Centre de Recerca en Economia Internacional (CREI), amb seu a Barcelona. Barnichon ha creat un model d'estudi que permet conèixer una projecció de l'atur basada en els fluxos d'entrada i de sortida de treballadors a la borsa d'aturats. Aquest model ja ha rebut importants reconeixements en l'àmbit acadèmic internacional.

Com funciona

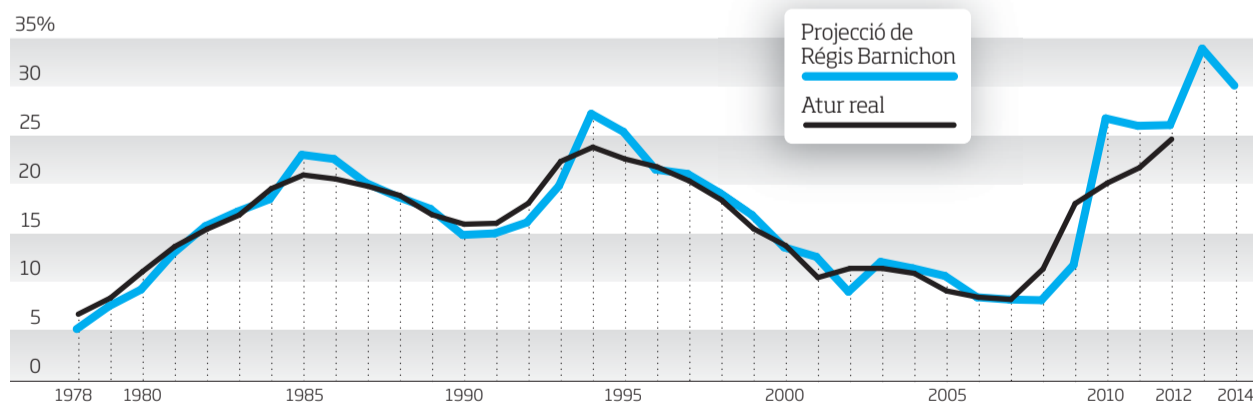
Barnichon explica el model amb una metàfora que evoca la figura d'una banyera. En aquesta banyera, l'aigua representa l'univers d'aturats. L'aixeta, oberta amb més o menys intensitat, és l'entrada de nous aturats (sigui perquè han sigut acomiadats de les seves feines o perquè són noves incorporacions al mercat laboral). I el desguàs representa les persones que surten de les llistes de l'atur (bé perquè han aconseguit ser contractades o bé perquè han deixat d'estar actius).



01. El nou mètode calcula l'evolució de l'atur espanyol a dos anys vista. FRANCESC MELCION 02. Régis Barnichon. ARA

Previsió d'atur a Espanya

En el supòsit que els fluxos d'entrada i sortida de treballadors del mercat laboral es mantinguin estables



Font: Elaboració pròpia en base al càlcul de Régis Barnichon / Gràfic: E. Urnilla

Seguint aquesta metàfora, la intensitat de l'aixeta d'entrada d'aturats i del desguàs de sortida determinen que –si se segueix igual durant un determinat període de temps– el nivell de l'aigua, és a dir, el nivell de l'atur, pujarà o baixarà fins a cert punt. Així, a diferència de la resta de sistemes de previsió de l'atur, que es basen en l'evolució de l'estoc total d'aturats, el mètode de l'investigador

del CREI fa projeccions a partir de l'entrada i sortida de persones en aquest univers. El mètode es basa a saber calcular quin és el flux exacte de persones que entren i surten del mercat laboral. I en funció d'aquesta dada calcula quina serà la taxa d'atur al cap d'un temps determinat. "El temps de projecció que permeten les dades varia en cada economia –explica Barnichon, exmembre de la Reserva Federal i del

Fons Monetari Internacional–. Als Estats Units podem fer projeccions a quatre mesos vista; a la Unió Europea, el temps és d'un any, i a Espanya, de dos anys".

Diferències

La diferència és perquè, a Europa, els fluxos d'entrada i sortida són més petits i per això l'impacte sobre el nivell d'atur futur triga més a materialitzar-se. Als Estats Units, en canvi,

Segons el mètode, com més ràpid s'entra i se surt del mercat laboral, menys atur hi ha

entrar i sortir del mercat de treball és ràpid i per això el model de previsió ofereix resultats només a quatre mesos vista.

L'economista explica altres característiques dels mercats laborals. Per exemple, en moments de recessió (situació en la qual el model funciona millor) s'acostuma a intensificar primer la destrucció d'ocupació (sortida) i, després, es frena la contractació (entrada).

Els Estats Units són millors per afrontar moments de recessió, segons Barnichon: "És més fàcil perdre la feina, però en cinc setmanes pots trobar un altre lloc de treball. En canvi, a Europa entrar a l'atur és més difícil, però l'estada mitjana és més traumàtica, més llarga". "A Espanya –afegeix– el que hi ha és un sistema dual, amb fluxos molt ràpids per als treballadors temporals i més lents per als treballadors indefinits".

Projecció

¿I què diu aquesta nova bola de vidre sobre el mercat laboral a Espanya? El gràfic de projecció de l'atur que ha fet Barnichon [vegeu la infografia] no és gaire optimista pel que fa a Espanya.

Ara per ara l'estimació calcula que Espanya arribaria al 30% d'atur si els fluxos d'entrada i sortida de treballadors al mercat laboral es mantenen estables. Malgrat tot, Barnichon considera que hi ha indicis "prometedors", ja que l'any passat la previsió era que Espanya assoliria el 34% d'atur. Per tant, la tendència en el nombre d'aturats sembla que va a la baixa. Com es pot veure al gràfic, la tendència prevista segons el càlcul de Barnichon s'ha complert amb força exactitud des de la dècada dels anys 70. ■